MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET

HORIZONT 2022/19

Migrációkutató Intézet

Sayfo Omar: **Szegény embert az ág is húzza: Az orosz-ukrán háború Szíriára gyakorolt hatásai**

2022. 07. 12.

Sayfo Omar: Szegény embert az ág is húzza: Az orosz-ukrán háború Szíriára gyakorolt hatásai

ABSZTRAKT

Oroszország Bassár al-Aszad kormányának fő támogatójaként a szíriai konfliktus egyik legbefolyásosabb szereplője. Moszkva kulcsszerepet játszott a kormányerők és az ellenzék közötti harcok befagyasztásában és az ország kvázi felosztásában. Oroszország nemzetközi pozíciójának a megváltozása, valamint az orosz-ukrán háború miatt megnövekedő élelmiszerárak ezért a szíriai helyzetre is kihatással vannak. A katasztrofális gazdasági helyzet miatt a lakosság kétharmada már most elhagyná az országot, a befagyott frontvonalak felolvadása és a társadalmi elégedetlenség növekedése pedig a kivándorlás további fokozódásával fenyeget.

1. BEVEZETÉS

Noha a két front egymástól több ezer kilométerre esik, az orosz-ukrán háború komoly kihatással van Szíriára. Moszkva az Aszad-rezsim támogatójaként a konfliktus legbefolyásosabb szereplője, mely kulcsszerepet játszott a frontvonalak befagyasztásában is. E mellett a háború nyomán fellépő élelmiszerhiány kifejezetten súlyosan érinti a gazdaságilag kivéreztetett közel-keleti országot. Az Aszad-rezsim stabilitása nemcsak Oroszország katonai, de diplomáciai támogatásától is függ, fő szövetségese nemzetközi helyzetének gyengülése így a szíriai rezsim konszolidációjának esélyeire is kihatással van.

A Migrációkutató Intézet tanulmányában azt vizsgálja, miként hathat az orosz-ukrán háború a szíriai helyzetre, várható-e élelmiszerhiány a nemzetközi áremelkedések miatt, felborulhat-e a jelenlegi törékeny békét biztosító regionális hatalmi egyensúly és számítani lehet-e a kivándorlási kedv fokozódására?

2. KÖZVETLEN GAZDASÁGI HATÁSOK

Az orosz-ukrán háború előtt Szíria lakosságának 90%-a élt szegénységben, és kétharmadának az ellátása függött a nemzetközi

segélyektől.[1] A harcok kezdetén Damaszkusz kiadásainak a csökkentését jelentette be, ezzel próbálva elejét venni a humanitárius katasztrófának.[2]

Moszkva a szíriai fronton mindent egy lapra feltéve állt be Bassár al-Aszad mögé, akin keresztül hadikikötőhöz jutott a Földközi-tengeren és számos egyéb érdekeltségre tett szert. [3] Nem kívánatos tehát a számára, hogy a nemzetközi gazdasági folyamatok és a megugró élelmiszerárak miatt tovább növekedjen a szövetségesére nehezedő nyomás. Moszkva még 2021-ben ígéretet tett arra, hogy segít megerősíteni Szíria élelmiszerbiztonságát,[4] a háború kezdete óta pedig ukrán silókból lefoglalt gabonát szállít nagy mennyiségben a közel-keleti országba.[5] Ebből adódóan az orosz-ukrán háború nyomában járó gazdasági folyamatok, az élelmiszerválság várhatóan tovább növeli Damaszkusz kiszolgáltatottságát Moszkva irányában.

Súlyosan érintik a háború gazdasági hatásai az iszlamista frakciók által uralt észak-nyugati Idlibet is. Mivel a tartományban 2020 nyara óta a török líra lett a fizetőeszköz, annak 2021-es összeomlása ott is súlyos következményekkel járt, az elszabaduló árak miatt pedig a lakosságnak már 75%-a szorul humanitárius segélyekre.[6] Ennek folyósítása egyelőre megoldott, mivel 2021-ben Oroszország jóváhagyta, hogy a 2,4 millió ember ellátásáért felelő ENSZ-konvojok továbbra is használják az Idlibet Törökországgal összekötő Báb al-Hawá határátkelőt.[7] Noha a mandátum 2022 júliusában ismét lejár, Moszkva az Ankarával való jó kapcsolatát megőrzendő, várhatóan nem fog akadályokat gördíteni annak további meghosszabbítása elé. Gondot jelent viszont, hogy az ENSZ Világélelmezési Programja nagymértékben fedezi segélyeit az orosz és ukrán gabonából, az árak emelkedése miatt pedig már bejelentette az Idlibbe irányuló segélyek mennyiségének csökkentését.[8] A tartományban tehát a gazdasági helyzet romlása várható. Mivel azonban sem Törökország, sem az Európai Unió számára nem kívánatos a feszültségek növekedése, ami – többek közt – az illegális migráció növekedéséhez vezetne, a legszükségesebb segélyek áramlása folytatódni fog, humanitárius katasztrófa így nem várható a megyében.

[1] THE GLOBAL HERALD 2021.
[2] INDEPENDENT 2022.
[3] FRANCE24 2022.
[4] AL-LIRA AL-JOUM 2021.
[5] REUTERS 2022A.
[6] DW 2021.
[7] RELIEFWEB 2021A.
[8] AL-JAZEERA 2022.

3. AZ UKRAJNAI HÁBORÚ KIHATÁSA A SZÍRIAI BIZTONSÁGI HELYZETRE

2015-ben Oroszország hadba lépése mentette meg az összeomlástól a szíriai rezsimet és döntötte el a polgár-/proxy háború kimenetelét. A külső szereplők közül ma is Moszkva állomásoztatja a legnagyobb haderőt Szíriában. Befolyását növeli, hogy jó kapcsolatot ápol a konfliktusban leginkább (ellen)érdekelt két középhatalommal, Törökországgal és Iránnal, és az asztanai tárgyalássorozat vendéglátójaként és résztvevőjeként kulcsszerepe van a konfliktus menedzselésében és alacsony fokozaton tartásában. Oroszország nemzetközi helyzetének a megingásával azonban a konfliktus többi szereplője megpróbálhatja a maga számára kedvező irányba elbillenteni az elmúlt évek során kialakult erőegyensúlyt.

Törökország 2016-ban indította meg közvetlen katonai műveleteit Észak-Szíria kurdok lakta területein, létrehozva ezzel egy kurd fegyveresektől mentes ütközőzónát, ahova lassan ugyan, de megkezdte a szíriai szunnita arab menekültek áttelepítését, ezáltal a térség demográfiájának megváltoztatását. Eddig elsősorban Moszkva, illetve a Szíria észak-keleti részén 900 katonával jelenlévő, a kurd irányítású Szíriai Demokratikus Erőket támogató Egyesült Államok akadályozta meg a török csapatok további előrenyomulását. Az ukrajnai háború miatt azonban Recep Tayyip Erdoğan pozíciója megerősödött: Washingtonnak szüksége van a jóváhagyására a NATO északi bővítéséhez, Moszkva pedig nem engedheti meg magának, hogy az amerikaiak karjába lökje gazdasági és politikai partnerét. A helyzetet bonyolítja, hogy Törökországban 2023-ban választások következnek, a rossz gazdasági helyzet és a szíriai menekültek jelenlétével járó társadalmi feszültségek miatt pedig Erdoğan elnök jelenleg vesztésre áll. Nem kizárt, hogy a török elnök a választások előtt kiskockázatú, gyors sikerrel kecsegtető katonai akciókkal próbálja meg növelni népszerűségét. Moszkva jelenleg egyensúlyozni próbál: egyrészt elismeri Törökország biztonsági igényeit Észak-Szíriában, másrészt viszont a „török veszélyt" felhasználva próbálja magához, ezáltal Damaszkuszhoz vonzani a kurdokat, akik jelenleg még az amerikaiakra tekintenek védelmezőikként.[9]

Oroszország szíriai jelenlétének bárminemű gyengülése elsősorban Irán erősödését eredményezheti, aki így bázisokhoz juthat egyes, most még oroszok által ellenőrzött területeken, például az izraeli határhoz közeli Deraaban és növelheti befolyását a korábban oroszok által támogatott kormánypárti milíciák körében. Ez azonban súlyosan sérti Izrael biztonsági érdekeit. Moszkva eddig mérséklő erőként lépett fel az Izrael és Irán közti szíriai villongásokban, pozícióinak gyengülésével azonban Irán érdekeltségei kitettebbekké válnak az támadásoknak és fokozódhatnak az izraeli légicsapások.

[9] REUTERS 2022B.

Az orosz gyengülés részlegesen növelheti a feszültséget az észak-nyugati Idlib tartomány körül is, ahol 2020 márciusában Moszkva és Ankara megállapodott és közösen eszközölt ki tűzszünetet a kormányerők és a megyét uraló iszlamista frakciók között. Bár jelenleg egyik fél sem eléggé erős ahhoz, hogy intenzív harcokba kezdjen a másikkal, Oroszország pozícióinak gyengülésével az iszlamisták megpróbálhatnak kisebb területeket elfoglalni a kormánytól.

A fegyveres összecsapások minden esetben belső népmozgásokat eredményezhetnek, ami növeli a polgári lakosság kiszolgáltatottságát, feszültségeket kelt, ezáltal növeli a kivándorlási kedvet is.

4. A SZÍRIÁT SÚJTÓ SZANKCIÓK ÉS AZ UKRAJNAI HÁBORÚ

A szír rezsim számára sorsdöntő, hogy miként hat az orosz-ukrán háború az Egyesült Államok globális pozícióira. Washington jelenleg egy „szankcionáló szuperhatalom", mely gazdasági pozíciójának és a dollár hegemóniájának köszönhetően könnyen tud büntetőintézkedéseket foganatosítani a renitens országokkal szemben és erre szövetségeseit is rá tudja kényszeríteni. Ha az ukrán háború ezt megváltoztatja, az Damaszkusz mozgásterére is kihat.

A Szíria elleni amerikai szankciók 2004-ben kezdődtek, amikor George W. Bush a „gonosz tengelyéhez" sorolta az országot. Damaszkusz hamar megtanult alkalmazkodni a helyzethez, Washington intézkedéseit nemzetközi partnerein, köztük Moszkván, valamint szír, libanoni és egyéb nemzetiségű üzletembereken keresztül játszotta ki. A 2011-es konfliktus kezdetekor Washington a korábbiaknál is szigorúbb intézkedéseket léptetett életbe. A különböző ipari ágazatokat, az olajszektort érintő szankciókhoz, a vagyonok befagyasztásához és rezsim-közeli üzletemberekkel szembeni büntetőakciókhoz az Európai Unió is csatlakozott. Mivel a nyugati országok célja nem kompromisszumok kicsikarása, hanem a rezsim megdöntése volt, az intézkedések nem értek célba, Damaszkusz korábbi tapasztalatainak és külföldi partnereinek köszönhetően viszonylag sikeresen játszotta ki a szankciókat. Egészen 2020 közepéig, amikor a Trump-adminisztráció életbe léptette a Caesar Szíria polgári védelmi törvényt (*Caesar Syria Civilian Protection Act*), amellyel már nem közvetlenül a rezsim ellen lépett fel, hanem a vele üzletelők számára helyezett kilátásba retorziókat.[10] Az intézkedés elérte a várt hatását, a nyugati érdekeltségekkel is rendelkező vállalatok és pénzintézetek befagyasztották szíriai működésüket.

A szíriai gazdaság hamar megérezte a szankciókat, melyek egyebek mellett érintik a mezőgazdasági eszközök és vegyszerek importját is. A termelés hozama csökkent, a harcok során az

[10] ICG 2020.

öntözési infrastruktúrát ért károk kijavítása pedig nem zajlik a megfelelő ütemben.[11] 2022 májusában már 14,6 millió ember, Szíria lakosságának több, mint 60%-a szorult humanitárius segélyekre, ami két év alatt több, mint kétmillió fős növekedést jelent.[12] A helyzetet rontja, hogy 2021-ben visszatért az országba a szárazság, mely 2006 és 2010 között is milliók megélhetését tette tönkre, így a 2011-es felkelés egyik kiváltó oka volt.[13]

Az elszabaduló árak és munkanélküliség miatt 2020 óta számos tüntetés zajlott a rezsim által ellenőrzött területeken. Mivel azonban az elmúlt tíz évben a társadalom belefáradt a harcokba, az ellenzék szétzilálódott, a biztonsági szolgálatok pedig vasmarokkal tartják fenn a rendet, a mostani tüntetések már nem kérdőjelezik meg az elnök autoritását.[14] A források szűkülése a rezsimen belül is feszültségeket okozott, megroppantva többek közt Aszad elnök szövetségét unokatestvérével és egyben Szíria legbefolyásosabb oligarchájával, Rámi Makhlouffal.[15] Nyomás alatt vannak a lojális üzletemberek és a polgárháború során felemelkedett, fegyveres erejüket gazdasági tőkévé konvertáló hadurak is, akiktől a kormány egyre gyakrabban követel forrásokat közcélokra. A gazdasági nehézségek miatt a szír állam a nemzetközi kábítószer-gyártás és kereskedelem egyik meghatározó szereplőjévé vált, ebből szerezve plusz bevételeket.[16] Összeségében tehát a nyugati szankciók súlyosan érintik a társadalmat, de a rezsimváltást nem hozták közelebb.

Az ukrajnai invázió némileg megváltoztatta Moszkva nemzetközi pozícióját, ami kihatással lehet a szíriai helyzetre is. A szuverén Ukrajna elleni támadás aláásta az orosz narratívát, miszerint a szír rezsim támogatásával a nemzeti szuverenitás eszméjét védelmezi, és csökkentek Moszkva diplomáciai eszközei arra, hogy elősegítse a szír rezsim nemzetközi konszolidációját. E mellett azzal, hogy az Egyesült Államok Oroszország elleni szankciós felhívásához az Európai Uniós és számos ország csatlakozott, megerősödött Washington pozíciója, mint „szankcionáló szuperhatalom". Ezzel párhuzamosan viszont egy ellentétes folyamat is erősödni látszik: mivel az Egyesült Államok 2003-ban Irakban és 2011-ben Líbiában maga is fegyveresen avatkozott be szuverén országok belügyeibe, számos ország megkérdőjelezi a morális alapját arra, hogy ugyanezért büntesse meg Oroszországot. Emellett a Nyugat és Oroszország gazdasági harca nyomában járó élelmiszer- és energiaár-emelkedés elsősorban a szegényebb országokat – köztük az Egyesült Államok afrikai és dél-kelet-ázsiai szövetségeseit – hozza nehéz helyzetbe. A

[11] WPF 2022.
[12] RELIEFWEB 2022.
[13] RELIEFWEB 2022B.
[14] DW 2022.
[15] FOREIGN POLICY 2020.
[16] DER SPIEGEL 2022.

fenti okokból több, mint száz ország utasította vissza az Oroszország elleni szankciók bevezetésére szóló felszólítást.[17] Ez pedig a Szíriával szembeni szankciók legitimitását is megkérdőjelezi.

Különösen fontos ez az arab országok vonatkozásában. A 2011-es polgárháború kirobbanásakor az Arab Liga felfüggesztette Szíria tagságát, és amerikai nyomásra részleges szankciókat vezetett be Damaszkusszal szemben.[18] Az orosz-ukrán háború nyomán már más a hangulat. Az Egyesült Államok regionális szövetségesei, az Öböl-menti Együttműködési Tanács (*Gulf Cooperation Council*, GCC) olajban gazdag országai Washington és Moszkva között egyensúlyozva nem hajlandók csatlakozni a Moszkvával szembeni szankciókhoz. A GCC országok (akik jelentős bevételekre tesznek szert az olaj világpiaci árának emelkedéséből) az amerikai nyomás ellenére sem kívánják kizárni Oroszországot az OPEC+ csoportból, és csak részlegesen hajlandóak pótolni az nyugati szankciók miatt fellépő energiahiányt a világpiacon.[19] Ugyancsak nemet mondott a szankciókra Izrael, melynek szüksége van Moszkva jóváhagyására ahhoz, hogy végrehajthassa a nemzetbiztonsága számára létfontosságú légicsapásokat a Hezbollah és Irán szíriai állásai ellen. Köztes álláspontra helyezkedett Egyiptom is, mely egyaránt elítélte az Ukrajna, mint szuverén ország elleni agressziót, valamint a Moszkvával szemben a nemzetközi szervezetek megkerülésével bevezetett gazdasági szankciókat.[20] Kairó emellett a szír rezsim konszolidációjának egyik szószólója, az Egyesült Arab Emirátusok pedig épp az orosz-ukrán háború kirobbanását követően fogadta Bassár al-Aszadot, amit az amerikai külügy „mélységes csalódással" vett tudomásul.[21] Az orosz-ukrán háború tehát segítheti Szíria és az arab országok konszolidációját, ami a rezsim pozícióit erősíti. Ugyanez nem feltétlenül igaz az európai országok kapcsán, melyeket súlyosan érintenek az orosz-ukrán háború nyomán bevezetett szankciók gazdasági hatásai.[22] Az érintett kormányok prioritása ezért elsősorban az orosz viszonylatban felmerülő problémák orvoslása, illetve az Egyesült Államok ehhez való jóváhagyásának megszerzése. Az európai országok Szíriához való közeledése aránylag kevés gazdasági előnnyel járna, emellett azt Washington is saját pozíciójának megkérdőjelezéseként értékelhetné, ezért erre a közeljövőben kevés az esély.

A szíriai rezsim mindenesetre nagy lehetőséget lát az orosz-ukrán háborúban. Bassár al-Aszad az inváziót a „történelem helyreigazításának" és „a világhatalmi egyensúly restaurációjának" nevezte.[23] Damaszkusz regionális szövetségeséhez, a szintén amerikai szankciókkal küzdő Iránhoz hasonlóan azt reméli, hogy az orosz-ukrán háború a nyugati pénzügyi rendszer globális

[17] FOREIGN POLICY 2022A.
[18] BBC 2011.
[19] CNBC 2022.
[20] AL-MONITOR 2022.
[21] REUTERS 2022C.
[22] POLITICO 2022.
[23] REUTERS 2022D.

dominanciájának felbomlásához vezet. Logikája szerint a Nyugaton lévő orosz tartalékok befagyasztása miatt megrendül a nyugati pénzintézetekbe vetett bizalom és javul Kínának a pozíciója, mely szintén baráti viszonyt ápol Damaszkusszal. A szír rezsim ugyanakkor tisztában van azzal, hogy ezek a folyamatok, ha be is következnek, csak hosszú távon fognak kifutni, így azoktól ők sem rövid, sem középtávon nem remélhetnek enyhülést.

5. AZ UKRAJNAI HÁBORÚ HATÁSA A SZÍRIAI MIGRÁCIÓRA

Jelenleg 5,6 millió szíriai menekült él környező országokban (3,5 millióan Törökországban, egymillióan Libanonban, 700 ezren Jordániában), Európában pedig hatszázezerre tehető a számuk. A 2015 óta eltelt időszakban a Szíriából való kiáramlás a környező országok változó politikája miatt lelassult, a harcokat és a frontok mozgását azonban jelentős belső népmozgások kísérték. 2020-ban a fegyveres konfliktus gyakorlatilag befagyott, a kivándorlás fő okává pedig a kilátástalan gazdasági helyzet vált.[24]

Az orosz-ukrán háború nyomában járó gazdasági nehézségek rövid távon az illegális migráció fokozódását eredményezhetik. A 2015 óta eltelt időszakban a Szíriából való kiáramlás a környező országok és az Európai Unió politikájának megváltozása miatt lelassult, a harcokat és az arcvonalak mozgását azonban jelentős belső népmozgások kísérték. 2020-ban a fegyveres konfliktus gyakorlatilag befagyott, a kivándorlás fő oka pedig a kilátástalan gazdasági helyzet lett. Bár hivatalos adatok nincsenek, helyi beszámolók szerint az illegális kivándorlás a szigorú török határzár ellenére is folyamatos. Egy 2022 elején készült felmérés szerint a szíriai kormányerők által ellenőrzött területeken élőknek 64%-a szeretné elhagyni hazáját és külföldön kezdeni új életet.[25] Az orosz-ukrán háború és a gazdasági válság miatt a kivándorlási kedv várhatóan nőni fog.

Nem segíti az orosz-ukrán válság a külföldön tartózkodó szíriai menekültek hazatérését sem. A szíriai kormány a felkelés 2011-es kezdete óta a konfliktus megoldásának részeként tekint a politikailag vele szemben álló lakosság elűzésére és országhatáron kívül tartására, ennek érdekében pedig számos törvényt és rendeletet hozott. A felkelők városi hátországainak felszámolását követően a rezsim a tulajdonviszonyok és így a demográfiai térkép átrendezésével próbálja elejét venni a menekültek hazatérésének.[26] A romló gazdasági helyzet miatt a szíriai rezsim a közeljövőben az eddigieknél is kevésbé lesz érdekelt a menekültek tömeges hazaengedésében, hiszen az szükségszerűen a társadalmi feszültségek további növekedését eredményezné.

[24] UNHRC 2022.
[25] FOREIGN POLICY 2022B.
[26] MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET 2021.

6. ÖSSZEGZÉS

Az orosz-ukrán háború gazdasági következményei, azokon belül az élelmiszerárak növekedése komoly kihívás elé állítja Damaszkuszt és a felkelőket egyaránt. Mivel azonban sem a konfliktusban érdekelt külső erőknek (Törökország, Oroszország, Irán), sem az Európai Uniónak nem áll érdekében, hogy éhínség, pláne humanitárius katasztrófa alakuljon ki, a nemzetközi segélyek továbbra is áramlani fognak Szíriába. Ezeknek a csökkenése azonban súlyos társadalmi következményekkel járhat és növelheti a kivándorlási kedvet.

A konfliktusban leginkább érintett hatalmak, Oroszország, Törökország és az Egyesült Államok az elmúlt években gyakorlatilag felosztották egymás között az országot és az arcvonalak befagytak. Oroszország nemzetközi pozíciójának esetleges gyengülése azonban megrendítheti a beállt rendet. Reális esélye van annak, hogy Törökország újabb hadműveletekbe kezdjen Észak-Szíria kurdok lakta részén és az sem kizárt, hogy Moszkva pozícióinak esetleges gyengülésével megszaporodnak az izraeli légicsapások Szíria területén. Ezek újabb belső migrációhoz, így a társadalmi feszültség növekedéséhez vezethetnek, ami ugyancsak kihathat a migrációs kedvre.

Közép- és hosszú távon a legnagyobb tétje annak van Damaszkuszra nézve, hogy az orosz-ukrán háború megrendíti-e Washington, mint „szankcionáló szuperhatalom" szerepét a világban, és többpólusúvá válik-e a globális pénzügyi rendszer.

FELHASZNÁLT IRODALOM

AL-JAZEERA (2022): Families fearful as UN reduces food aid to northwest Syria. 2022.04.15. Forrás: https://www.aljazeera.com/news/2022/4/15/wfp-cuts-food-basket-aid-to-northwest-syria-amid-rising-prices?s=03 (Megtekintve: 2022.07.09.)

AL-LIRA AL-JOUM (2021): Makhzoun al-Qamh fi Suryyja. 2021.12.20. Forrás: https://sp-today.com/news/13925 (Megtekintve: 2022.07.09.)

AL-MONITOR (2022): Egypt seeks middle ground between US, Russia as Ukraine fighting rages. 2022.03.11. Forrás: https://www.al-monitor.com/originals/2022/03/egypt-seeks-middle-ground-between-us-russia-ukraine-fighting-rages (Megtekintve: 2022.07.09.)

BBC (2011): Syria unrest: Arab League adopts sanctions in Cairo. 2011.11.27. Forrás: https://www.bbc.com/news/world-middle-east-15901360 (Megtekintve: 2022.07.09.)

CNBC (2022): OPEC+ raises output faster than expected as Russia's war roils global energy markets. 2022.05.01. Forrás: https://www.cnbc.com/2022/06/02/oil-prices-eu-sanctions-russia-saudi-arabia-output-opec.html (Megtekintve: 2022.07.09.)

DER SPIEGEL (2022): "The Assad Regime Would Not Survive Loss of Captagon Revenues". 2022.06.21. Forrás: https://www.spiegel.de/international/world/syrian-drug-smuggling-the-assad-regime-would-not-survive-loss-of-captagon-revenues-a-b4302356-e562-4088-95a1-45d557a3952a (Megtekintve: 2022.07.09.)

DW (2021): Idlib: Collapsing Turkish lira makes daily life harder than ever. 2021.12.01. Forrás: https://www.dw.com/en/idlib-collapsing-turkish-lira-makes-daily-life-harder-than-ever/a-59986970 (Megtekintve: 2022.07.09.)

DW (2022): Hundreds turn out for rare protest in southern Syria. 2022.02.11. Forrás: https://www.dw.com/en/hundreds-turn-out-for-rare-protest-in-southern-syria/a-60749896 (Megtekintve: 2022.07.09.)

FOREIGN POLICY (2020): The War Has Arrived Inside the Assad Family. 2020.06.15. Forrás: https://foreignpolicy.com/2020/06/15/rami-makhlouf-bashar-war-has-arrived-inside-the-assad-family/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

FOREIGN POLICY (2022A): The West vs. the Rest. 2022.05.02. Forrás: https://foreignpolicy.com/2022/05/02/ukraine-russia-war-un-vote-condemn-global-response/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

FOREIGN POLICY (2022B): The Pointlessness of America's Syria Sanctions. 2022.01.11. Forrás: https://foreignpolicy.com/2022/01/11/syria-sanctions-america-biden-europe-economy/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

FRACE24 (2022): Russia's growing ties to Syria amid military backing. 2022.02.18. Forrás: https://www.france24.com/en/live-news/20220228-russia-s-growing-ties-to-syria-amid-military-backing (Megtekintve: 2022.07.09.)

ICG (2020): U.S. Sanctions on Syria: What Comes Next?. 2020.07.13. Forrás: https://www.crisisgroup.org/middle-east-north-africa/eastern-mediterranean/syria/us-sanctions-syria-what-comes-next (Megtekintve: 2022.07.09.)

INDEPENDENT (2022): Russia's invasion of Ukraine prompts Syria to cut spending. 2022.02.21. Forrás: https://www.independent.co.uk/news/syria-russia-ukraine-sana-damascus-b2022719.html (Megtekintve: 2022.07.09.)

MIGRÁCIÓKUTATÓ INTÉZET (2021): Nem szívesen látott hazatérők. 2021.05.19. Forrás: https://www.migraciokutato.hu/wp-content/uploads/2021/05/20210519_MKI_GYORS-ELEMZES_2021_8_sayfo_omar_nem_szivesen_latott_hazaterok.pdf (Megtekintve: 2022.07.09.)

POLITICO (2022): Europe faces sanctions nightmare of paying for Putin's war. 2022.02.21. Forrás: https://www.politico.eu/article/europe-faces-sanctions-nightmare-of-paying-for-putins-war/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

RELIEFWEB (2021A): Security Council Extends Use of Border Crossing for Humanitarian Aid into Syria. 2021.07.09. Forrás: https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/security-council-extends-use-border-crossing-humanitarian-aid-syria (Megtekintve: 2022.07.09.)

RELIEFWEB (2022A): U.S. Announces Additional Humanitarian Assistance for the Syria Crisis Response. 2022.05.10. Forrás: https://reliefweb.int/report/syrian-arab-republic/us-announces-additional-humanitarian-assistance-syria-crisis-response-10 (Megtekintve: 2022.07.09.)

RELIEFWEB (2022B): Syria: Drought - 2021-2022. Forrás: https://reliefweb.int/disaster/dr-2021-000125-syr (Megtekintve: 2022.07.09.)

REUTERS (2022A): Russian-flagged ships transport Ukraine's grain to Syria, Maxar says. 2022.06.17. Forrás: https://www.reuters.com/world/russian-flagged-ships-transport-ukraines-grain-syria-maxar-says-2022-06-16/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

REUTERS (2022B): Syrian, Russian forces boosted after Turkey signals operation, officials say. 2022.06.07. Forrás: https://www.reuters.com/world/middle-east/syrian-russian-forces-boosted-after-turkey-signals-operation-officials-2022-06-07/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

REUTERS (2022C): Syria's Assad visits UAE, first trip to Arab state since war began. 2022.03.19. Forrás: https://www.reuters.com/world/middle-east/syrian-president-assad-met-dubai-ruler-syrian-presidency-2022-03-18/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

REUTERS (2022D): Syrian president Assad backs Putin on Ukraine - Syrian presidency. 2022.02.25. Forrás: https://www.reuters.com/world/middle-east/syrian-president-assad-backs-putin-ukraine-syrian-presidency-2022-02-25/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

THE GLOBAL HERALD (2021): Syria: 90% living below poverty line – Security Council Briefing | United Nations. 2021.10.30. Forrás: The Global Herald 2021: https://theglobalherald.com/news/syria-90-living-below-poverty-line-security-council-briefing-united-nations/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

UNHRC (2022): Eleven years on, mounting challenges push many displaced Syrians to the brink. 2022.03.15. Forrás: https://www.unhcr.org/news/briefing/2022/3/623055174/eleven-years-mounting-challenges-push-displaced-syrians-brink.html

WPF (2022): Sanctions and Food Insecurity in Syria. 2022.07.06. Forrás: https://sites.tufts.edu/reinventingpeace/2022/07/06/sanctions-and-food-insecurity-in-syria/ (Megtekintve: 2022.07.09.)

HORIZONT ELEMZÉSEK

A Migrációkutató Intézet elektronikus kiadványsorozata

Kiadó: **Migrációkutató Intézet**

Szerkesztés és tördelés: Kóczán András Imre

Lektorálta: Dr. Pénzváltó Nikolett

Borítókép: shutterstock.com

A kiadó elérhetősége: H-1518 Budapest, Pf. 155

Tel.: +36 1 372 0191

E-mail: info@migraciokutato.hu

Az elemzés és annak következtetései kizárólag a szerző magánvéleményét tükrözik és nem tekinthetők a Migrációkutató Intézet álláspontjának.

© Sayfo Omar, 2022

© Migrációkutató Intézet, 2022

ISSN 2677-1780